

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția. Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 5739.

Preaonoratilor protopresbiteri și administratori protopresbiterali și Onorată preoțime și învățătorime din archidieceșă noastră transilvană.

Dintre toate dorințele omenilor, una și cea mai mare și mai ferbinte, este, fără îndoială, dorința de a ajunge tot la mai multă bunăstare, vază și onoare, de a ajunge binele posibil pe această lume și fericirea cea vecinică din lumea cealaltă. O dorință după care alérgă omenii, așa dicând, dela naștere până la moarte, fără ca să o pótă și ajunge decât numai o parte dintre ei. Dacă însă din contră, o altă mare parte dintre omeni nu pot ajunge acea dorință ferbinte, cauza este, că ei nu cunosc calea și nu știu alege mijlocele, cari să-i conducă la ajungerea ei

Unica și cea mai sigură cale, unicul și cel mai sigur mijloc, la ajungerea acelei mari dorințe, este și rămâne numai dezvoltarea puterilor sufletești, în măsură tot mai mare, și în direcțiune religioasă, prin carea omenii ar cunoște calea și ar ști alege, și apoi a și folosi înțelepțește mijlocele ce conduc la bine și fericire, și tot odată ar delătura și pedecile ce ar sta în calea binelui și a fericirii lor.

Și tot asemenea unicul și cel mai sigur mijloc pentru dezvoltarea puterilor sufletești, în măsură tot mai mare și în direcțiune religioasă, este și rămâne numai luminarea minții și a cunoștinții omenilor, prin învățăturile ce au a se da tinerimei în școlile noastre confesionale, iar celor în vârstă, în biserica noastră națională.

Biserica și școla sunt isvorul binelui și al fericirii noastre. Numai prin aceste două aședeminte sfinte, putem ajunge la învățătură și cultură, și la lumina cea adevărată. Și iarăși numai prin învățătură, cultură și lumină vom putea ajunge și noi și ai noștrii, acea ferbinte dorință, precum vedem că au ajuns-o și alte popore și națiuni, și în deosebi poporele împreună-locuitoare cu noi, cum și că numai în acea măsură ne vom putea apropia și noi de ajungerea acelei dorințe, în care măsură vom îmbrățișa și noi învățătura, lumina și cultura, precum au îmbrățișat-o și celelalte popore conlocuitoare.

Pentru a vă convinge că învățătura este cel mai sigur mijloc ducător la bine și fericire, nu ne vom provoca la alte dovezi, ci Vă vom dice să priviți numai în jurul vostru, la familii, comune și popore, cari vi-se par mai aproape de bine și fericire, cari vi-se par mai cu vază, mai cu bunăstare, mai binecuvântate de Dumnezeu, și veți afla de regulă pe cele mai cu multă carte, cu mai multă învățătură religioasă.

Cercetați iarăși și contrariul, cari omeni sunt mai sêraci, mai necăjiți, adese-ori lipsiți chiar și de hrana de toate dîile, ca să aflați de regulă pe cei fără carte sau fără de învățătură religioasă.

Din acestea veți înțelege, iubitorilor, că dacă voim a ne împlini mărêța noastră chemare, de a conduce și noi pe ai noștri, la bine și fericire, cum conduc și preoții și învățătorii altor po-

pore pe ai lor — și cine n'ar voi această? — atunci mai nainte de toate, să le dăm și noi altor noștri, învățătura de lipsă, cum o dau preoții și învățătorii altor confesiuni la ai lor, ca așa să ajutăm și noi altor noștri, a se apropia tot mai mult de bine și fericire, precum ajută și preoții și învățătorii altor confesiuni pe ai lor.

Căci dacă o fac această preoții și învățătorii altor confesiuni față de poporeni lor, mult mai înaintați în cultură, atunci noi trebuie să o facem cu îndoita silință, pentru-ca și noi și ai noștri să ajungem întru învățătură și cultură pe celelalte popore, și pentru-ca cu ajutorul învățăturii să putem ținea și noi pas sau concurență cu celelalte poporă, în toate privințele.

Nu putem din destul înțona și la această ocaziune, ceea-ce v'am înțonat și altădată, și ceea-ce vom înțona în totă viața noastră, că sorțea noastră a tuturor, dar mai ales a preoților și a învățătorilor, de sus până jos, este strîns legată de sorțea poporului nostru; iar sorțea poporului nostru este tot atât de strîns legată de dezvoltarea puterilor lui sufletești, în măsură tot mai mare, în direcțiune religioasă, adică de învățarea, luminarea și cultivarea sa, în măsură tot mai mare. De unde urmază, că dacă noi preoții și învățătorii poporului nu ne am interesea tot mai mult de luminarea și cultivarea lui, am păcătuit foarte greu, nu numai contra poporului, dela care avem subsistența, și pentru care suntem în oficiile ce purtăm, dar am păcătuit foarte greu și contra noastră, contra fiilor și urmașilor noștri, a căror sorțe chiar așa de strîns va fi legată de a poporului nostru, ca și a noastră.

Nu dubităm, că voi, iubitorilor, nu ați ști și nu ați simți toate acestea, ca și noi; nu dubităm că nu ați ști, că una dintre dorințele vostre cardinale este și *învățarea poporului*, după dîsa Domnului: „*mergînd învățați toate poporele*”, ci tot ce dubităm este: că mulți dintre voi, voind a lucra cu tot zelul, la luminarea poporului, pôte nu vor fi știind cum și de unde să începă lucrarea, ca să producă rezultate cât mai îmbucurătoare? De aceea aflăm de lipsă a aminti aici, că precum păstorul de oi, cel vrednic, dela mielușei începe regenerarea turmei sale, și precum grădinarul cel iscusit dela pomii cei tineri începe regenerarea grădinei sale: tot așa și preotul cel vrednic și învățătorul cel iscusit, mai ales dela buna creștere a tinerimei, speranța viitorului nostru, are a începe regenerarea poporului, de care este legată și sorțea lor.

Purcedînd din acestea, nu aflăm cuvinte, prin care se vă punem cât mai mult la inimă sorțea poporului, și prin el și sorțea viitorului nostru al tuturor. Nu aflăm cuvinte, prin care se vă însuflețim la ameliorarea acelei sorți, prin ridicarea poporului în învățătură și cultură, până când mai este timp, căci bine trebuie să vedeți și înșivă, feliuritele curente periculoase, ce amenință și școla noastră confesională. N'avem cuvinte, prin care se ve arătăm că numai atunci veți dovedi că sunteți adevărați părinți ai poporului, ai cărui fii suntem cu toții, dacă veți desvolta o lucrare mai intensivă și

mai mănăsă la luminarea și cultivarea lui.

Pentru a face această tot cu mai mult succes, la proxima începere a prelegerilor școlare, prescristă pe 1 Septembrie a fie-cărui an, pe lângă cele practisate până acuma în această cauză, venim și din partene a vă recomanda următoarele:

1. Avînd în vedere că numai învățămîntul religios ne pôte apropia de ajungerea dorințelor noastre: mai nainte de toate, să vă siliți a folosi toate ocaziunile binevenite, în biserică și afară de biserică, la conveniri și întruniri cu fruntașii poporului, pentru a-i convinge despre marea însemnătate a *școlii noastre confesionale*, și despre nefericirile curente periculoase, ce o amenință, iar în legătură cu această să i convingeți și despre neprețuitele foloase ale școlii, sfătîndu-i să aducă toate, sacrificiile posibile și din partea lor, dară mai ales din partea comunelor bisericesci, pentru susținerea caracterului confesional al școlilor și pentru aplicarea de învățători vrednici, cu dotațiuni corespunzătoare, cari în toate privințele să fie la înălțimea chemării lor. După aceea, tot asemenea să vă siliți a lumina și pe părinții copiilor despre neprețuitul folos al școlii, sfătîndu-i, cum ne învață S. Apostol: *cu vreme și fără vreme*, să facă tot posibilul pentru trimiterea fiilor lor regulat la școlă, și pentru provederea lor cu cărțile trebuincioase.

Să nu se perdă nici când din vedere, că trimiterea copiilor la școlă, de frica pedepsei ce se aplică în unele cazuri, nu duce la scop, precum duce la scop trimiterea la școlă din convingere: căci atunci, când părinții numai de frica pedepsei trimit pe fiii lor la școlă, acei fii auînd dela părinți, că ei au să mîergă la școlă, numai ca să scape părinții de pedepsă, capătă aversiune cătră școlă, și nu se silesc la învățătură; precănd atunci când părinții îi trimit din convingere spunîndu-le că numai prin școlă se fac omeni cinstiți și veduți, plăcuți și lui Dumnezeu și omenilor, acei fii capătă tot mai mare dragoste cătră școlă, silindu-se din toate puterile la învățătură.

2. Inainte de 1 Septembrie a. c., terminul începerii prelegerilor școlare, preoții să facă conscrierea tuturor copiilor obligați la școlă de toate dîile, dela 6—12 ani, precum și a celor de la 12—15 ani obligați la școlă de repetiție, și să o transpună învățătorului, iar părinții să fie pîrintește sfătuiți în biserică, de pe amvon, dela începerea prelegilor încolo a trimite regulat pe fiii lor la școlă.

3. În prima săptămână a începerii prelegerilor, preoții să cerceteze tot a două dîi școlă, pentru a se convinge dacă învățătorii în regulat ôiele de prelegere și dacă copiii umblă regulat la prelegeri; iar observînd vre-o scădere, aceea să o delătura, și anume, observînd că unii părinți nu și-ar fi trimis pe fiii lor la școlă, preoții să-i cheme la sine, ba în cas de lipsă să mîergă chiar și la casele lor, precum fac această și preoții altor confesiuni, sfătînd pe acei părinți cu tot dea-dînsul a și trimite pre fiii lor la școlă, arătîndu-le deoparte neprețuitele foloase ale învățătorei, iar de alta tristețe ur-

mări ale neînvățătorei. Mergerea preoților pe la casele părinților, le va căștiga mare vază și iubire la popor, precum și la superiorii lor. Ba vedînd poporul interesarea cea mare a preoților de sorțea lui, va fi pururea recunoscător preoților, inspirînd aceeași recunoscîntă și în inima generațiunilor tinere; iar în fine aceea interesare tot odată va ridica și însemnătatea cea mare a învățătorei în ochii poporului.

Preoții vor repeti și mai departe cercetarea școlii, până când se vor convinge, că învățămîntul a luat cursul său regulat, când apoi numai de câte două-ori pe săptămână vor cerceta școlă.

Cele ce s'ar mai arêta de lipsă, ca învățămîntul încă dela începerea prelegerilor să ia avînt cât mai îmbucurător, lăsîndu-le și la înțelepciunea preoților și a învățătorilor, mai adăugăm numai, că este timpul suprem și pentru această mare lucrare, ce ni-o impune chemarea noastră, și asigurînd pe toți că vom ști remunera serviciile celor-ce se vor distinge întru promovarea învățămîntului, precum vom osîndi și pe cei ce ar negliga această mare datorință, — cu binecuvîntarea arhierescă am rămas,

Sibiu, la 5 August 1899.

Al vostru tuturor

de tot binele voitor

Ioan Metianu m. p.
arhieriscop și metropolit.

51

Ani 50 a stat pe tronul monarchiei ilustra odraslă a casei de Habsburg, și ziua de mâne va fi aniversarea a 51-a a dîilei de domnie, cu care se începe anul 70 al etății.

Dilele însemnate din viața preabunului nostru monarch sunt tot atâtea plăcute ocaziuni pentru poporele monarchiei spre a și manifesta sentimentele de alipire și de loialitate față cu tronul și față cu dinastia, dar mai ales sentimentele de fii buni cătră bunul monarch, ca bun și îndurat părinte al poporelor credincioase.

Țiua de mâne e dîi de bucurie pentru întregă monarhia.

Este a 51-a serbare dela suirea pe tron a Maiestății Sale împăratului și regelui nostru Francisc Iosif I, sêrbarea dîilei de nascere a domnitorului nostru glorios.

Îndoit sêrbăm în țiua această noi Românii din monarhie, căci tot în țiua această maica noastră biserică ortodoxă sêrbăză schimbarea la față a Domnului.

Cu cifra pusă în fruntea acestui articol voim să indicăm începerea jumătății a două de secol, de când noi Românii, popor pururea credincios, între toate împregiurările credincios, necondiționat credincios, sêrbăm țiua de nascere a preagloriosului nostru domnitor.

Dăm curs liber sentimentelor noastre menite a caracteriza bucuria noastră.

E admirabil tabloul ce se presintă ochilor noștri în această dîi solemnă.

La locul prim vin bisericile românesci.

Bisericițele noastre din dealul dela marginea satului — căci noi în sărăcia noastră provenită din vitregitatea timpurilor trecute, avem numai bisericițe, și acestea de regulă sunt aședate în dealul deasupra satului — bisericițele noastre își deschid ași ușile lor, clopoțele armonios chiamă pe credincioși în casa Domnului, poporul cu evlavie întră în biserică, cu evlavie ascultă rugăciunea, care ca tămâie se înalță la altariul Domnului, cu pietate urmăresce cuvânt de cuvânt rugăciunea ocațională „La ȋua împăratului“.

Nu există biserică creștină, care în oficiile sale divine se susepă numele Domnitorului cu atăta îngrijire, și cu atăta pietate, cum o face această biserică ortodocșă.

Nu este oficiu divin, la care biserica noastră în rugăciunile sale se nu cuprindă și numele Domnitorului. La fiecare slujbă bisericească noi cuprindem pe „Preainălțatul împăratul și regele nostru apostolic Francisc Iosif I.“, pe curtea și ostașii lui, și lângă acestia se înșiră orașele, satele, întregă patria.

În bisericițele noastre mâne se va ridica importanța ȋilei prin rugăciunea specială, care se va înalță pentru Domnitorul nostru.

Chorul va întona imnul poporal.

Astfel vom serba noi în bisericițele noastre esecutând cele rituale.

Amvonul nostru va fi îmbrăcat în vestmântul veseliei, și glasul preotului va vesti poporului credincios, că este ȋua de nascere a Domnitorului nostru, care întră în anul al 70-lea, va vesti că a 51-a oră serbăm noi ȋua această dela suirea pe tron a Maiestății Sale.

„Biserica e locul unde se cuvine să ne închinăm cu Duchul și cu adevărul“, așa am învățat noi din pruncia noastră, așa vestim noi și aȋi poporului nostru.

Cu gândul nostru facem o revistă asupra timpului trecut de 50 de ani.

Ni se inseninăză fața la ȋilele de veselie ale domnitorului nostru, și ca om Maiestatea Sa a avut și ȋile de veselie, cea mai mare veselie o a avut însă, când și-a vȋȋut poporele sale în veselie.

La privirea ȋilelor de durere din vieȋa monarhului inima ni se strînge de durere, și Maiestatea Sa monarhul nostru ca om a trecut prin grele cercări.

Vieȋa lui ne servește de model, cum trebuie să înfruntăm încercările, cu câtă tărie trebuie să stăm totdeauna la locul unde sȋrtea ne-a pus, și cu câtă conștientitate trebuie să ne facem datorinȋa.

Ochii poporului român din monarchia austro-ungară sunt aȋi îndreptați spre Maiestatea Sa prea bunul nostru monarch, căruia după Dumneȋu

avem să-i mulțămim tȋte cele bune ce le avem și ca biserică, și ca naȋiune.

Bunul Dumneȋu să ȋină la mulȋi, mulȋi ani încă, vieȋa gloriosului nostru monarch!

Spionagiu descoperit la Viena?

O știre din Viena spune, că autorităȋile de acolo sunt penibil chinuite de o afacere gravă de spionagiu descoperită acolo în ministeriul de comunicaȋiune, al trenurilor.

Luni în 14 August a fost arestat oficia lul de stat de rang înalt Augustin Mosetig din ministeriul trenurilor, și Pribitzer, fost ofiȋer de stat major.

Mosetig e bănuir, că împreună cu fostul ofiȋer de stat major Pribitzer, ar fi vȋndut unei puteri străine planurile de transportare a armatei pe liniile strategice galiȋiene!

O a treia persoană, care a înduplecat pe Mosetig la defraudarea planurilor, un fost oficial pensionat dela trenuri, a dispărut încă în Februar anul curent din Viena, și nu se știe unde petrece. Se chiamă Sanislo Prsidorowsky.

Mosetig era oficial cu rang de clasa VIII, dar pretenȋiile sale mari l'au împins în strîmtorări și așa s'a putut demite la defraudarea actelor. Prsidorowsky a fost pensionat în Decembrie a. tr. În Iunie a. c. și-a primit încă în Brusela pensia. De atunci nu se mai știe unde e. Pribitzer e compromis prin aceea, că a fost vȋȋut adeseori consultându-se cu Prsidorowski.

România și Austro-Ungaria.

„Neue Freie Presse“ s'a ocupat în unul din ultimele sale numere de desvoltarea relaȋiilor comerciale între România și monarchia noastră în decursul ultimelor două decenii, în intervalul dintre anii 1876 — 1896.

Basându-se pe statistica dată de „România Economică“, ȋiarul vienez află, că în acest interval de două decenii sunt de distins trei perȋode: aceea a convenȋiunii (1876 1886) aceea e războiului vamal (1886—1891), și aceea a tarifului vamal român (1891—1896)

În timpul acestor trei perȋode deosebite, relaȋiile comerciale austro-ungare au trecut prin diverse faze. În timpul perȋodei convenȋiunii, exportul austro-ungar în România a fost de 1,424 milioane lei anual, ceea-ce vine 48.5 la sută din importul total al României, pe când exportul României în Austria a fost, în acest interval, de 780 milioane lei, adică 36.2 la sută din exportul general al României.

În perȋoda a două exportul Austro — Ungariei a scăȋut la 260 milioane lei, adecă 52 milioane pe an, deci în proporȋie de 14.75 la sută din importul general în România, pe când exportul din România în Austro-Ungaria a fost de 74 milioane, adecă de 5.6 la sută din exportul general al României. Rezultă din aceste cifre, că și România a suferit mari perderi din cauza războiului vamal

și că a trebuit să-și îndrepte exportul în cu totul alte direcȋiuni.

În perȋoda a treia, importul în România ca și exportul din România au crescut fȋrte mult, și Austro-Ungaria a luat parte la importul în România pentru suma de 530 milioane, deci exportul Austro-Ungariei în România a crescut cu 270 milioane în raport cu perȋoda a două.

Tot odată exportul României în Austro-Ungaria a crescut în acelaș interval de la 74 la 205 milioane lei. Mai trebuie relevat că în acest interval Austro-Ungaria singură a contribuit cu 32.3 la sută la veniturile vamale ale României.

Din tȋte acestea rezultă că Austro — Ungaria începe să-și recapete locul de odinioară pe piaȋa României, meritul revenind comerȋului și industriei sale.

Biserica ortodoxă din Bucovina.

Am schiȋat în numărul din 31 Iuliu a. c. al ȋiarului nostru starea critică în care se află de present biserica ortodoxă din Bucovina, și am signalat pașii, ce ea i-a făcut cu treiȋeci și unu de ani mai nainte, pentru a-și câștiga autonomia sa, și regularea drepturilor, ce compet elementelor constitutive din acea eparhie.

Cu avȋnt puternic au pășit în luptă credincioșii bisericei ortodoxe din Bucovina, și erau îndreptățite speranȋele legate de frumosul început.

Astăȋi dăm petiȋiunea ce credincioșii bisericei o au adresat parlamentului central din Viena, care atunci o a apreȋiat după merit.

Îată-o :

Petiȋiunea

gr. orientalilor din Bucovina pentru efeptuirea autonomiei bisericei lor.

Înaltă casă reprezentativă! Credinȋa în misiunea de cultură a imperiului austriac spre miaȋănȋpte-răsărit a acestei părȋi de lume, nu mai puțin sentimentul de apartenenȋă politică și economică a acestei țeri către numitul imperiu, s'au stărnit fȋrte întru inimile bucovinenilor prin aparerea legilor fundamentale de stat din 21 Dec. 1867, și acestea fură primite de ȋinșii cu mulȋumire intimă în presupunerea secură, că prin ajutorul acestor legi fundamentale se va ajunge meta dorinȋelor și nisuiȋilor tuturor patriȋilor luminaȋi : consolidarea imperiului, întărirea domnirii dreptății și naintarea desvoltării liberale și a binelui general în stat și prin urmare și în patria noastră ca și în celelalte țeri ale monarchiei.

Avem speranȋa secură, că spiritul de umanitate și de progres ce adie prin legile fundamentale de stat, va străbate și va domni corpurile suferitoare ale statului în tȋte direcȋiunile vieȋii publice, fără de excepȋiune, li va insufla viaȋă și le va întineri, fiind noi pătrunși de aceea convingere, cumcă pretenȋiunilor și recerinȋelor moderne ale Au-

striei pȋte satisface numai acea sistemă de regim, carea basându-se pe o legeaȋiune organică ce corespunde spiritului luminat al timpului, aduce la deplină validitate progresul decisiv pe tȋte terenurile activității publice, pretundine, unde se recere ajutorul ei liberal, întrevine scutind și naintând; o sistemă, care ține socȋtă atât de drepturile generali ale poporului și de consonanȋa cu interesele susțătătoare ale cestui din urmă, și între marginile ideii liberale a timpului ține socȋtă de relaȋiunile ce descind dela Dȋeu, ale singuraticilor popȋre de după religiune și biserică, limbă și datine.

De aceea înșoșim cu cele mai bune dorinȋe ale nostre întregirea ce înaltul senat imperial a întreprins'o în opul constituȋiunii prin o legeaȋiune pozitivă și corespunȋătoare. Căci dacă preȋul unei constituȋiuni se pȋte judeca numai de după fructele ei și anume de după influinȋa asupra desvoltării spirituale și materiale a poporului, apoi această influinȋă atȋrnă (scim din experienȋe amare) chiar și la constituȋiunile cele mai liberale, tot numai de la aplicabilitatea ei practică în viaȋa de stat, dela înȋrîurinȋa ei excepȋională și faptică asupra tuturor relaȋiunilor publice.

Între îndreptările cele mai preȋioșe și demne de recunoscinȋă, ce se dederă popȋrelor din Austria prin legile fundamentale de stat din 21 Decemvre, se numeră drepturile și libertăȋile ce se promisȋră bisericeilor recunoscute, dacă principiul proclamat va deveni lege pozitivă, iar promisiunea teoretică o garanȋă practică și fructuoasă.

Proiectarea legilor detaiate, ce se recer la realizarea drepturilor și libertăȋilor promise bisericei în principiu, ni se pare cu atăta mai întȋțitor, cu cât biserica noastră gr. or. din Bucovina se află de timp fȋrte lung într'o stare anormală, prea bine cunoscută înaltului guvern de stat, deși, durere ! îndar a cunoscut'o; pașii colectivi, ce de 20 de ani încȋce i-au întreprins mărturisitorii acestei biserice, atât bisericieni cât și lumeni, pe la tȋte locurile competente, și în timpul mai nou sprijinȋți prin două manifestaȋiuni asemenea ale înaltei diete de Bucovina, și anume prin două adrese prea umilite către Majestatea Sa împ. reg. Apostolică (în anii 1863 și 1866) cerȋnd ca statul să recunȋscă în fine apărerea legilor fundamentale de stat de la 21 Decembre, n'a eșerciat până acuma nici cea mai mică influinȋă usupra stării bisericei noastre, ci relaȋiunile acesteia în tȋte privinȋele și în tȋte părȋile, atât către stat, cât și înlăuntru, sunt tocmăi contrariul de ceea ce ar trebui să fie după litera și spiritul legilor de constituȋiune.

Însă acest contrast într'un imperiu al libertăȋii este o umbră atât de flagrantă și neconsonabilă, încât noi în conșcinȋa noastră ne simȋim împinși a esprima respectuoasă dorinȋă, ca acestor stări să se facă capȋt cât mai curȋnd, și prin o specializare a articolului de constituȋiune referitor la drepturile și libertăȋile bisericesci, se să facă cu puținȋă ca dȋnsul să între în viaȋă faptică și aplicarea lui la relaȋiunile bisericei gr. or. din Bucovina să fie posibilă.

FOIȋA

MAMEI.

Sunt mic ; voi secerăȋi pe întrecute
Și înnotăȋi în holde până 'n brău ;
Eu, singurel, îmi fac de joc cu muște,
Uitat la umbra unui snop de grău.

Mi-s'a urit, pornesc spre tine, mamă,
Prin miriște; mă 'nȋep de nu mai pot ;
Mai stau, mai merg... un vȋrf de mărăcine
M'a săgetat, și nu-i chip să-l mai scot !

Incep să plâng, tu vȋi cât poȋi în fugă,
M'alinȋi și mă săruȋi cu 'nduioșare ;
C'un ac îmi scoȋi dușmanul mărăcine :
„Ca mâne-o să te vadă maica mare !“

Sunt ani de-atunci, cărările vieȋii
Cu mărăcini mai tȋte 'mi fură pline :
M'a săgetat prin inimă durerea,
Și nimeni n'a venit să mi-o aline...

C. Sandu.

Tineretea vecinică.

Una dintre cestiunile cele mai contraversate de biologiști e acea macrobiotică, care preȋinde că pȋte întărdia la infinit ora supremă a sfirșitului vieȋii.

Se cunȋște tot ce s'a încercat în această privinȋă în trecut de către Christophe Hufeland și principalul seu continuator, Burggraf din Gand, fără a mai vorbi de „apele de tinerete“, și se cunosc de asemenea și progresele actuale ale opoterapiei datorite iniȋiativei lui Brovn Sequard.

Totuși aceste teorii și aceste experienȋe n'au fost până acum încoronate de cât de un succes îndoios.

Un doctor american, de origină germană, Althaus, stabilit la Londra, preȋinde că a rezolvat problema în condiȋiuni de absolută eficacitate, fără nici o temeră de nereușită ! Pentru a ajunge la acest sfirșit, n'a fost nevoie să afle secretul Medeei care a întinerit pe bȋtrânul Eson : el s'a mulȋumit să aplice, în anumite împrejurări, un curent de electricitate la basa creierului, și a influinȋat ast-fel în contra bȋtrâneȋii !

Metoda doctorului Althaus se întemeieȋă pe principiile următoare :

Vȋrsta mijlocie e de vre-o 50 de ani, dar ciclul complet al vieȋei fiziologice pȋte permite ori cui, dacă e valid, să aspire până la 100 de ani. Ori-ce bȋtrân de 60 sau 70 de ani, adecă ajuns la trȋpta la care nu trebuie să se mai gȋndȋscă, să construească, va avea posibilitatea aprȋpe sigură să ajungă la 80, 90 ani sau chiar și mai departe, dacă bȋtrâneȋea nu e întȋvărășită la dȋnsul de serioșe turburări organice. În aceste condiȋiuni aplicaȋiunile electricității, într'un mod regulat, la creeri, în fie care ȋi sau la două ȋile, îi vor da mijlocul să-și prelungească viaȋa, căci întrebuiȋarea cu prudenȋă a unui curent electric, influinȋând asupra centrului vasomotor al bulbului cervical, întărdie progresele arterio-scleroșei, a descompunerii.

La o săptămână sau două după începerea acestui tratament, energia sistemului crește în mod considerabil. Bȋtrânul se pune cu chef pe muncă. Se îndreptă, umblă, pasul său e mai hotărȋit, atitudinea sa mai normală. Faȋa i-se înseninăză, a întinerit cu 5 ani, cu 10 ani chiar.

E sigur că bȋtrâneȋea sub tȋte formele sale are drept cauză degenerescenȋă „neuron“-ului și că trebuie să se redea puterea acestui rezultat al sistemului nervos, dȋndu-i ma-

teriile pentru el nutritive, după cum se alimentȋză cu uleiul lampa a cărei lumină se micșoreză.

După doctorul Althaus, uleiul creierilor, fără a căruia activitate nu pȋte exista viaȋă lungă, e electricitatea.

Binefacerile curelor electrice în nevritică (tereputica nervilor) sunt indiscutabile și sunt de mult preconisate, dar aparatele, precum se întrebuiȋau până acum, erau aprȋpe tȋte imperfecte.

Doctorul Althaus a construit unul cu totul particular. E un fel de scaun pe care ia loc pacientul

O fâșie care îi încinge fruntea, e pusă în comunicaȋiune cu doi electroȋi, dintre cari unul e în contact cu basa cefei, acel-alt cu fruntea. Acești conducȋtori sunt astfel aplicaȋi de pe o parte la măduvă și pe de alta la creier. Aplicaȋiunea durȋză 30 de minute până la o oră, fără a produce vre-o senzaȋiune neplăcută.

După cinci săptămâni, tractamentul produce un efect simȋitor. Bȋtrânul întinerȋște, și precum spun unii martori cităȋi, chiar perȋii albi — tȋnd să revie la colȋrea lor primitivă, blondă sau brună !..

Vn.

Cătră acestea ne permitem a adauge rugarea umilită, ca înalta casă a ablegaților, cu ocasiunea satoririi legii speciale în privința autonomiei constituționale a bisericei noastre, să binevoiescă a învrednici de atențiunea binevoitoare și meritore starea cea miseră a ei, și dreptul ei de autonomie să-l îngrădăscă cu astfel de garanțe, care să fie capace d'a împedea ca nu cumva esercierea sau esplicarea acelu drept prețios să atârne de la cutare oficiat sau cutare autoritate, ci ca constituțiunea din 21 Decembrie să devină adevăr și pentru biserica gr. or. din țara de corână austriacă Bucovina.

Biserica gr. orientală în adevăratul spirit al ei, este foarte străină de terenul negațiunii față cu statul modern, și ea 'și așteptă mai vârtos de la acesta și propria sa întinerire; principiul lui de viață e și al ei, libertatea constituțională este ceea ce o cere și dânsa, pentru că numai această poate să-i ridice sarcina apăsătoare a unui organism înțepenit și s'o facă capace d'a corespunde deplin misiunii sale salutare. Numai acolo unde desvoltarea liberă și conformă spiritului popular a bisericei noastre a cădută victimă absolutismului politic reacționar, numai acolo a cădută dânsa în amorișoare, pentru că a fost despoiată de principiul seu fundamental. Și numai un concept istoric preocupat poate să credă că fasa nenaturală în care ne aflăm, este starea normală a religiunii noastre care stă neclătită pentru spiritul nefalsificat al bisericei crestine din secele prime.

Respecte de interese înalte publice recomandă a nutri și a întări soliditatea naturală ce există între statul constituțional și între biserica gr. or. din Austria, între o confesiune ce numără 3,200.000 de suflete, a căroră credință și alipire cătră prea înalta casă domnitoare e demonstrată destul de istoriă, dar care față cu cele lalte biserici ale statului a fost înapoiată în multe chipuri.

Fie ca considerațiunea drăptă a cercuștanțelor premise să-și afie spresiunea sa într-o lege, specială care să respice și să precizeze recunoscerea autonomiei garantate bisericei gr. or. ca să-i fie cu puțință a se desvolta naturalmente după spiritul ei cel adevărat, după vechile sale norme fundamentale reprezentative cari cuprind pe toți membrii bisericei, în consonanță cu recerințele moderne, și să lucre cu totă influința sa salutară la nobilitarea religioasă-morală a poporului, spre binele statului și spre saluta credincioșilor bisericei.

Subscriții preoți și lumeni mărturisitori ai bisericei gr. or. din Bucovina, cu reverință 'și permit deci a face umilita rugare: Nalta casă a ablegaților binevoiescă a mijloci proiectarea legilor speciale pentru realizarea administrațiunii libere și autonomiei bisericei gr. or. din Bucovina garantate în principiu prin legile fundamentale de stat din 21 Decembrie 1867.

Cernăuți, în Martiu 1868.

(Urmază subscrieri numeroase.)

Asociațiunea la Deva.

Programul

Adunării generale și a festivităților.

Avis. Pentru orientarea și comoditatea oșpeților, Comitetul arangiator a instituit un *Birou permanent* în localitatea „Casinei române”. În acest Birou se vor vinde și bilete de intrare la banchet, concert și bal.

Comitetul arangiator s'a împărțit în trei secțiuni: Secțiunea I. pentru primirea și încaștirarea oșpeților, având Președinte pe Dr. Alexandru L. Hosszu, Vice-președinte pe George Romanul.

Secțiunea II: pentru pregătirea ședințelor adunării generale, arangierea de conveniri, banchet, concert, bal și eventuale excursiuni având președinte pe Francisc Hossu Longin, vicepreședinte pe Beniamin Pop.

Secțiunea III: Pentru arangierea festivității populare, cu Președinte: George Romanul, Vicepreședinte George Nicoară.

A se adresa acestora, voinđ incuștirarea ori participare la ceva.

Sâmbătă în 14/26 August va fi primirea comitetului central și a oșpeților la gara căii ferate, iar sara la 8: Convenire socială în „Restaurantul” din grădina poporală (promenadă). Cină a la carte. Muzică: capela din Brad a lui Mihail Priculici.

Duminică în 15/27 August la 8 ore a. m. convenire la școala gr. or., la 8^{1/2} participare la serviciul divin. Cântările liturgice le va executa corul bisericei din Deva, sub conducerea dlui Toma Roșu, învățător. La 11 ore a. m. *Ședința I.* a adunării generale în biserica gr. or. din loc, după ordinea de ți publicată deja.

În decursul ședinței: prelegere pentru popor în curtea bisericei.

La 2 ore p. m. *Banchet* în sala „Redoutei”. Prețul de persoană 2 fl. 50 cr. Muzică: Capela lui Mihail Priculici.

La 4 ore. p. m. vecernie în biserică. După vecernie: Deschiderea festivității populare.

Sera la 8 ore: *Concert* în sala „Redoutei”. Prețul de intrare: Locul I. 2 fl. Locul II. 1 fl. 50. Partere și Galerie 1. —

Luni 16/26 Aug. La 10 ore *Ședința II* în biserica gr. or., nupă ordinea de ți publicată.

Sera la 9 ore *Bal* în sala „Redoutei” Prețul de intrare 2 fl. Galerie 1 fl.

Marți 17/29 Aug. *Excursiuni*: La Hunedóra, La Hațeg-Grădiște, Petroșeni-Surdac.

Din România

(Un sat nou) În curând se va inaugura în județul Tulcea, un mare sat la delta Dunării, care va primi numele de *Principale Ferdinand*. Acest sat situat pe grindul Stipoc, în mijlocul unei pășuni bogate, prin poziția sa în centrul deltei și nu departe de frontieră, va avea o deosebită însemnatate.

(*Monumentul încorporării Dobrogei*) Monumentul comemorativ pentru încorporarea Dobrogei la România, care se ridică la Tulcea, este terminat și au mai rămas numai câte-va mici lucrări de făcut spre a fi gata de inaugurare. În toamnă va fi inaugurarea solemnă.

(*România la congresul de comerț din Filadelfia*.) Guvernul român a decis a trimite un delegat la congresul internațional de comerț și de industrie care se va deschide a Filadelfia la 10 Octobrie viitor.

(*Peștele român căutat*) O companie de capitaliști din Viena a intrat în tratări cu serviciul pescăriilor române, pentru a transporta pește înghețat pe piața Vienei.

De sub șatra Pintii.

(Încheiere).

Despre orele de catichisațiune, numele catechetilor, remunerațiunea aceloră, cercetarea bisericei, împărțirea cu sfințele taine etc. privitoare la tinerimea gr. ort. română ca și la cea de alte confesiuni, afară de cea arm. cat., până când gimnasiul a fos confesional, nu aflăm nimic special, ci numai câte un pasagiu general, în care se spune, că tinerimea „acatolică” a fost catechisată prin preoți de confesiunea ei și despre sporiul obținut și cercetarea bisericei a fost obligată a produce testimoniu, punându-i-se totdeauna la inimă, ca datorințelor sale religioase să satisfacă punctuos și cu cea mai mare evlavie.

În tot periodul acesta, precum sunt informat pe cale privată, ca catechet a funcționat dela 1869 până în 1898 preotul nostru dela penitențiarul reg. ung. regn. din Gherla, T. V. Gheaja, propunând o oră pe săptămână tuturor elevilor fără o remunerațiune regulată (dela P. V. Consistoriu archidiecean).

Trecând gimnasiul la stat, aflăm de catechet pe același, iar în 1899 pe Gavril Hango. preot gr. or. la același penitențiar. Acum orele de catichisațiune s'au înmulțit la două pe săptămână, una pentru cea din clasele I-IV, și alta pentru cei din clasa V-VIII. dându-i-se catechetului la cerere o remunerațiune dela stat.

Unele observări privitoare la cercetarea bisericei și la limba română vorbită de elevi.

Biserica ort. rom. abia având noi aci 8 familii gr. or., nu are în Gherla altă biserică decât cea din penitențiarul deținuților, unde tinerimea scolară nu poate fi dusă, nici din punct de vedere pedagogic, și nici nu s'ar permite această. Acestei lipse s'a ajutat așa, că a fost îndemnată a cerceta biserica armeno-catolică, și aceasta precum mi-s'a spus, ca să fie ferită de proselitismul fraților români gr. cat.

Cât privește limba română vorbită de studenții români, aceea e foarte amestecată cu limba maghiară, de unde se vede, că nici în casa părintească nu e vorbită corect, și așa trebuie să presupunem, că nici în familiile inteligenților nostri din aceste părți nu

se citește mai nimic românesc, ci tot în limbă străină! Noroc că acestei defectuosități i-se pune cale în mare parte prin trecerea la școlile superioare, unde tinerimei i-se dă posibilitate barem pe cale privată a își repara înțelășările din trecut, de multe ori nu din vina sa.

Abstracție făcând dela spiritul antipatic ce-l arată întreaga societate maghiară de pe aici față de tot ce nu e maghiar, încolo gimnasiul se poate considera de bun, prestând mult și bun și punându-se până acum mare pond și pe creșterea religioasă, la care a contribuit partea leului poporul armean care în timpul mai nou a pus foarte mare pond pe cumpănă religioasă în toate direcțiunile activității sale publice și private. Durere însă că acest spirit acum — începe a scădea.

În trecăt amintesc și aceea, că au cercetat și preparandia gr. cat. rom. de aici 5 elevi gr. ort. rom., iar doi școlile normale a căror catechisațiune s'a ținut în locuința proprie a catechetului. Nici despre acestea nu se poate dice altceva, decât ceea ce s'a ăis despre cei dela gimnasiu, cu deosebirea că elevii dela preparandie au cercetat biserica gr. cat. rom.

În fine mai amintesc, că toți elevii au fost mărturisitori și cuminecați de două-ori în anul acesta școlar, la Crăciun și la Paști.

Preste tot catechisațiunea a de curs în mod destul de normal.

Correspondent.

Procesul Dreyfuss.

Atentatorul asupra lui Labori n'a putut fi descoperit și prins. Labori e tot bolnav. Glonțul nu i-s'a scos încă din spate. Se speră că pe Luni să fie mai bine.

Apărătorul Demange a cerut întrerumperea pertractării până se va face bine Labori. Tribunalul a respins cererea, căci legea nu permite decât amânări de 48 ore.

Se urmăze ascultările. A fost ascultat iarăși Mercier, care ține tare că Dreyfuss e vinovat, apoi Billot, Zurlinden, Cavaignac și alții.

Sensatie a produs provocarea la o scrisoare a colonelului *Schneider*, atașatul militar al Monarchiei noastre la Paris, cătră guvernul seu, în care spunea în timpul acela, că nu crede atașatilor militari germani și italiani, cari cercă a convinge lumea că nu Dreyfuss ar fi trădătorul, pe când el, *Schneider*, pe Dreyfuss îl ține de trădător!

În complotul *contra republicei*, descoperit de câteva zile, s'au făcut mulțime de arestări și se urmăze încă. Secretarul gen. al „Ligei patrioților” a fost arestat și mulți membri marcanți.

Monarchiștii își ridică capetele. E tēmă de serioase complicații.

NOUTĂȚI

Plecarea regimentului 31. Ieri după amiaz la orele 5 s'a concentrat regimentul nostru de casă 31, pe piața „Herman”, gata de plecare, cu pionerii și musica și steagul în frunte. După-ce Esc. Sa F. M. L. Kertschek, a primit raportul colonelului și a trecut în revistă trupa, — s'a îndeplinit formula de rugăciune, executată de muzică, apoi trupa a pornit, trecând prin strada Cisnădiei. Era tot Sibiul de față. O mare de oameni pe „Bretter”, pe piața Herman și strada Cisnădiei. Trecând regimentul, în sunetul muziceii, prin strada Cisnădiei, din ferestrele caselor pline de privitori, din multe zbură plôie de flori asupra trupeii, companie de companie.

Din cauza sfintei sărbători „Schimbarea la față”, numărul nostru proxim va apare Marți viitoare.

Ciuma. Știrea dată de noi în numărul trecut, despre un caz de ciumă, cea mai teribilă bolă pustiitoare lipicioasă, la Oporto, dunere se adevărește în proporții mărite uriaș. Oficios s'a scris că un om numai s'a bolnăvit de ciumă. Dar acum după 2 zile se telegrafiază din Lisabona, că în Oporto s'au bolnăvit deja 38 de persoane de ciumă, dintre cari 9 au și murit! În Oporto nu știu ce măsuri se mai iee contra acestui bieiu alui Ddieu, — și statele celelalte europene vor trebui să iee uriașe măsuri de precauțiune, de e să nu se răspândescă bolă prin toate! Căci merge repede de neînchipuit!

Dar casei Domnului. Din Bărești ni-se scrie, că simțindu-se la biserica noastră de acolo lipsa unei cădelnițe, s'a făcut între

poporeni o colectă, și s'a adunat dela 39 parochieni, dela 10 cr. până la 1 fl. 50 cr., de tot peste 12, fl. și cu suma asta s'a procurat dela Librăria diecesană din Caransebeș o frumoasă cădelniță de argint de China, care s'a sfințit deja și s'a dat întrebuințerii în sfântul locaș. Se aduce și pe această cale mulțumită bunilor creștini cari au contribuit cu crucerii lor pentru odorul casei Domnului.

Vânătoare împărătească. Împăratul Wilhelm al Germaniei merge din 15—20 Septembrie în Svedia de miază-ți la vânat, unde e arangeată o mare vânătoare, la care va lua parte și moștenitorul de tron svedian.

Menelik ne va visita... Diarele străine anunță că Menelik al Abisiniei, va întreprinde la primăvară o călătorie în Europa, vizitând curțile europene în următoarea ordine: Atena, Viena, Roma, Paris, Londra, Berlin, Petersburg, București și Constantinopol.

Pustiire mare. Insula Portorico a fost zilele trecute aprôpe întrăgă nimicită de un grôznic orcan: 100.000 de oameni au rămas pe drumuri, sub cerul liber și peste 1000 de inși au perit în urma orcanului.

Petrecere bine reușită, ni-se scrie că a fost cea arangiată în 18/30 Iuliu în *Orda de jos*. A fost premersă de o producțiune teatrală, în care diletanții și-au achitat bine rolurile jucând spre mulțumirea tuturor. Dșora Iosefina Trifan a jucat cu efect rolul Săfticeii, ceilalți asemenea se vedea că și-au dat multă silință să străbată rolurile lor. Bine a declamat dșora Rafila Cutean poesia „Dușmancele” de Cosbuc, și George Cutean monologul din Ovidiu de Alexandri. După producție a urmat joc vesel. În pauză 8 țărani cu vătavul lor G. Cutean, au jucat foarte bine „Călușerul și Bătuta”, și plăcut a delectat publicul clericul Mateiu, prin cântare de frumoșe piese la violină. S'a urmat iarăși jocul până în zori. Toți s'au dus mulțumiți dela producția cu petrecere.

Regele Svediei și țeranca. Oscar II regele Svediei e dör' cel mai popular rege. Dar își și merită popularitatea, căci nu arare-ori el stă de vorbă si cu cel mai serac om, îl intrăbă de necazuri și îl ajută cu ce poate. De curând la o excursiune a vădūt o femeie bătrână, slabă; a mers la ea și i-a dat un galbin. Femeea a mulțumit regelui, dar se vede că s'a gândit, că ar trebui și ea să răsplătescă cumva domnului strein (că nu știa cine e), darul seu. De aceea îi dîse:

-- De ai primii, ți-aș împleti o pereche de ciorapi frumoși....

— Mulțumesc, response regele, dar aceia ar trebui să fie tare frumoși!

— Care colóre îți place mai tare? Îți place cea sură?

— E bună. Cea sură e mai bună. Ea se și potrivește la bătrâni ca noi.

— Dar cum și unde să-ți știu trimite ciorapii?

— Intrăbă numai pe preotul, o să-ți spună el...

Și regele a rîs cu tignă de darul imbiat de bătrâna și a plecat mai departe, iar bătrâna a grăbit acasă să se apuce de împletirea „frumoșilor” ciorapi.

Petrecere de vară. Tinerimea Română din San-Mihaiu și jur (I. Turda) învită la Petrecerea de vară ce va aranja la 27. August, în grădina dlui Stefan Crișan. Venitul este destinat pentru Biserica rom. gr. or., din loc.

O masă ca în povești... În magazinul unui negustor de mobile din New-York, s'a aflat mai zilele trecute o interesantă masă, al căreia secret abia a putut fi descoperit. Masa fusese mai înainte acoperită cu postav verde, care acum începuse să se ródă. În chipul acesta tocmai în mijlocul mesei a eșit la iveală o tăbliță de oțel în lățime de vre-o 20 cm., care fusese așezată într-o tăetură a mesei.

Desfăcându-se tăblița, s'a aflat în lădița de sub ea un magnet înfășurat în sîrmă din care au fost conduse mai multe bucăți de sîrmă printr'un picior al mesei și se terminau într'un nasture la înălțimea genunchelui. Magnetul era împreunat cu o baterie electrică.

E deci ușor de înțeles, care a fost scopul acestei mașinării. Posesorul mesei avea obiceiul să jôce coțcă la masă cu pretenii săi și spre scopul acesta folosea niște cuburi cari pe o parte erau îmbrăcate într'o tăbliță de metal; de câte ori era la rînd să arunce cubul, apăsa cu genunchelul nasturele de la masă, și în chipul acesta punându-se magnetul în acțiune, trăgea în jos tot-deasna cubul cu fața îmbrăcată în metal. Așa a putut istețul American să despoe după plac acasă la el pe prietenii săi.

Mătase Henneberg

dela 45 cr. până la fl. 14.65 per metru — verita bilă numai procurată direct din fabricile mele — neagră, albă și colorată, — în cele mai moderne țesături, colori și desinuri.

Particularilor liberă de porto și vamă acasă. **Mostre cu întorcerea poștei.**

Fabricile de mătase G. Henneberg (lif. de curte ces. și reg. Zürich. [2] 10

Nr. 471/899

[160] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele însemnate mai jos, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

1. Cămpuri-din-sus, cu salariu de 200 fl. prin repartitie dela popor, cuartir și lemne pentru încălzit.

2. Certejul-de-jos, cu filia Cója, salar de 300 fl. și anume: 220 fl. 50 cr. din repartitie în popor, din cameta împrumutului de stat 43 fl., din cameta regalului 12 fl. 50 cr., în lemne de foc 44 fl., la olaltă 300 fl., și cuartir liber.

3. Glodgilesci, cu salar anual de 300 fl. și adică în bani din repartitie 151 fl., în naturalii 49 măsuri de cucuruz sfirnat = 49 fl., folosința pământului școlar numit „Cetățiana” = 38 fl., și ajutor dela stat 62 fl., la olaltă 300 fl., cuartir în edificiul școlii, doi stângini de lemne și grădină de legumi.

Dela reflectanții la aceste posturi se recere se se prezenteze până la alegere în vre-o Duminecă ori Sărbătoare la biserica din comuna la care au concurat, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti și pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea școlii și modul de plătire a salarului.

Învățătorul ales la vre-una din aceste școle, e dator să țină și prelegerile în școla de repetiție împreună cu instruirea în cântările bisericesti; va fi obligat a cânta Dumineca și Sărbătorea în strană, având a conduce cu școlarii și cântările liturgice în biserică.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au să-și așternă suplicele lor concursuale instruite conform normelor din vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral, până la termenul susindicat.

Ilia, la 29 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetele parohiale respective:

Avram P. Păcurariu
protopresbiter

Nr. 334 școl.

[165] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea în mod definitiv a posturilor învățătoresci dela școlile elementare populare gr.-or. din comunele Libotin și Rogoz, se escrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.” Fiecare post cu salariu de 300 fl. v. a. anual și anume 100 fl. v. a. din repartitie pe popor, iar 200 fl. v. a. ajutor de stat.

Cererele de concurs, instruite conform normelor din vigore, se se înainteză subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termenul deschis.

Cupșeni, în 29 Iuliu 1899.

Oficiul gr.-or. al Solnocului, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Samuil Cupșa
protopresbiter

Ad. Nr. 205. 1899

[163] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante în comunele mai jos înșirate din protopresbiteratul Bistriței se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Borgo-Bistrița, pentru un post învățătoresc, cu salar de 300 fl. din fondul școlar, cuartir în edificiul

școlii, 3 orgii de lemne și folosirea grădinei școlare de jumătate.

2. Blașfalău-de-sus, cu salar de 300 fl. dela popor, cuartir în edificiul școlii, și lemne de foc.

3. Blașfalău-de-jos, cu salar de 300 fl., dela popor, cuartir și folosirea grădinei școlare.

4. Galați, cu salar de 300 fl., dela popor, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

Concurenții au a-și așterne suplicele instruite conform legilor în vigore, în termenul deschis, la oficiul ppresbiteral subsemnat. Cei apti de a instrua cântările și a forma coruri cu tinerimea, vor fi preferiți.

Borgo-Bistrița, în 27 Iuliu 1899.

În conțelegere cu comitetele parohiale concernente:

Simion Monda
protopop

Nr. 429—1899

[162] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de al doilea învățător la școla confesională gr.-or. română din Drăguș, protopresbiteratul Avrigului, se escrie prin această concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de învățător sunt:

a) Salarul anual de 300 floreni v. a;

b.) Cuartir natural; și

c.) Lemnele necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător, să-și subșternă cererile concursuale instruite conform legilor în vigore, la subșcrisul oficiu protopresbiteral greco-oriental al Avrigului, în Avrig (posta Avrig, Felek, Szebenvarmegye) până la termenul sus indicat. Avrig, 31 Iuliu 1899.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv —

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului.

Ioan Căndea
protopop

Nr. 380/1899

[161] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos numite, din protopresbiteratul Lupșei, se escrie concurs cu termen de 31 August 1899.

1. Bedeleu, 2. Căcova-Ieri, 3. Moș-Mămăligani, 4. Muncel, 5. Ocolizul-mic, 6. Poșaga-de-jos, 7. Sălciua-de-jos, 8. Sasa, și 9. Valea-Lupșei, cu salar de câte 300 fl. din repartitie, și cuartir și lemne.

Doritorii, de a ocupa vre-unul din aceste posturi să-și așternă cererile, instruite în sensul normelor din vigore, subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termenul indicat, și permițându-le împrăgiurările se se prezenteze în comună pentru a-și dovedi desteritatea în cântări.

Ofenbaia, în 28 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiteral al Lupșei:
Ioan Danciu
protopresb.

Nr. 407/1899

[157] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele bisericesti mai jos însemnate, în protopresbiteratul Geogiului, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Român”.

1. Homorod, cu salar anual de 300 fl. repartitie în popor, locuință în edificiul școlii, și lemne necesare pentru încălzit.

2. Rapoltu-mare, cu salar anual de 300 fl. și anume: 150 fl. din fondul școlar, ear 150 fl. din repartitie în popor, cuartir liber în edificiul școlii, grădină de legumi, și 4 orgii lemne pentru încălzit.

3. Renghet, cu salar anual de 300 fl. din cari 100 fl. se solvesc din

interesele împrumutului de stat, în 2 rate egale, la 1 Aprile și 1 Octobree a fiecărui an, eară 200 fl. din repartitie în popor.

4. Uroi, cu salar anual de 300 fl. din cari cu 60 fl. contribue statul, eară 240 se încasează din repartitie pe popor, cuartir liber, și 2 orgii de lemne pentru încălzit.

Concurenții au a-și așterne suplicele lor concursuale, instruite conform legilor în vigore, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, în termenul deschis.

Hondol, 24 Iuliu 1899

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Geogiului, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Vasile Pipos
protopresbiter

Nr. 369-1899

[140] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în comuna bisericescă de clasa III. Restosnea și felia Poleți, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post, dau suma de fl. 491.42 cr.

Informațiuni mai detaiate se pot trage dela oficiul protopresbiteral.

Petentii, cari în sensul regulamentului pentru parochii se pot înfățișa înaintea alegătorilor, vor înainta suplicele lor, instruite conform legilor în vigore, în termenul deschis, subșcrisului, p. u. Szász-Régen.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Reghinului.

Reghin, 2 Iuliu 1890.

În conțelegere cu comitetul parochial:

Galaction Șagău
protopresbiter

ad Nr. pp. 403—1899

[150] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale române gr.-or. din mai jos însemnatele comune în protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Banabie, un post de învățător ca salariu anual de 300 fl., grădină, cuartir și lemne.

2. Hărăstăș, un post de învățător cu salariu de 300 fl. cuartir și grădină.

3. Sopor, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. cuartir și locuință.

4. Hidiș, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl., și pentru grădină, lemne și cuartir 11 fl.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, să-și subșternă cererile concursuale instruite conform legilor în vigore la subșcrisul oficiu, până la termenul sus arătat, cu aceea, că cei aleși vor avea a conduce cântările în biserică în Dumineci și Sărbători, și în cele 3 comune mai dintâi vor avea a îndeplini și funcțiunile cantorale.

Cojocna, 12 Iuliu 1899.

În conțelegere cu comitetele parohiale respective ca senat școlare —

Oficiul protopresbiteral român gr. or. al Turdei.

Teodor Ciortea
adm. pp.

Nr. 284

[149] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile gr.-or. elementare din parochiile mai jos însemnate în tractul protopresbiteral al Cetății de pără, prn această se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Cărbunariu, cu salariu anual de 300 fl. din care suma de 200 fl. repartitie pe popor, 40 fl. din lada bisericei și folosirea a 6 jugăre de pământ arător în preț de 60 fl., cuartir și lemne de foc.

2. Fênațe, cu salariu de 300 fl. v. a. din care 150 fl. repartitie pe popor ear 150 fl. ajutoriu de stat; cuartir, și pentru încălzitul școlii și a cuartirului 10 fl.

3. Valenii-Șomeuții, cu salariu de 300 fl. v. a. din repartitie pe popor, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne petițiunile instruite conform legilor în vigore, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, în termenul deschis, de unde se pot lua și informațiuni mai de aproape cu privire la fie-care post.

Fênațe la 10 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Cetății de pără, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Teodor Șovrea
adm. prot.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișóra — Fabrică

se recomandă a pregăti clopote nouă, precum și la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădate cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorče cu ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt tocite de o lăture, prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomandă [164] 1—26

clopote patentate găurite

inventie proprie, mai de multe-ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminosă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.